

«Навчіть дитину захищатися»

Програма передбачає проведення п'яти інтерактивних бесід, докладні сценарії яких допоможуть дорослим у вихованні дітей. Запропоновані бесіди підходять як для індивідуального спілкування з дитиною, так і для групової роботи в дитячому садку.

Крім того, програму можна використовувати для навчання батьків.

Після проходження програми батьки дізнаються:

- що таке сексуальне насильство;
- які причини його виникнення;
- хто може скоїти сексуальне насильство над дитиною;
- чому діти мовчать, коли страждають від сексуального насильства;
- як навчити дітей правилам безпечної поведінки.

Після завершення інтерактивних бесід діти дізнаються про п'ять правил безпечної поведінки:

- Тут мене не торкайся!
- Твоє тіло належить тільки Тобі!
- Добре зробиш, коли розкажеш про секрети, які Тебе турбують!
- «НІ» означає «НІ»!
- Ні – біжи – розкажи!

Програма схвалена Міністерством освіти і науки України.

«Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»

- Програма для учнів 1–4 класів **«Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»** складена у такий спосіб, що дає змогу реалізувати мету початкової освіти, закріплену в Державному стандарті початкової освіти, а саме: всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРЕДСТАВНИЦТВО МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
З МІГРАЦІЇ (МОМ) В УКРАЇНІ
ВБО «УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД «БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ»

ОСОБИСТА ГІДНІСТЬ. БЕЗПЕКА ЖИТТЯ. ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ

Методичний посібник для виховної роботи з учнями 1—4 класів
з питань попередження торгівлі людьми

Схвалено для використання в освітньому процесі

- https://childfund.org.ua/Uploads/Files/books_pdf/Manual_primary-school_for-site.pdf

Найбільш поширені форми взаємодії та ризики в Інтернеті для дітей

Важливо говорити з дітьми молодшого шкільного віку про безпеку в Інтернеті, оскільки в цьому віці діти помітивши інформацію, яка їх чимось зацікавила, можуть її повторювати, незрозуміючи сенс.

Це стосується відео на YouTube чи реклами на телебаченні. Зустрічаються і такі випадки, коли діти молодшого шкільного віку після того, як не отримали відповідь на своє питання від дорослої людини, починають шукати інформацію в Інтернеті.

- У сучасному світі найпоширенішими формами взаємодії в Інтернеті у дітей онлайн-ігри, месенджери та соціальні мережі. Найпопулярнішими соціальними мережами серед дітей в Україні є YouTube, Instagram, TikTok, а також месенджери Viber та Telegram. Деякі із них є мало поширеними серед дорослих, тож вони часто не здогадуються про основні ризики, які там існують.

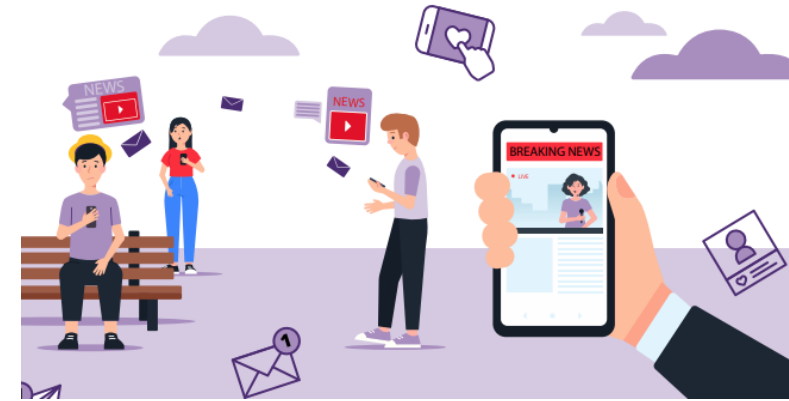
Найбільш поширені форми взаємодії та ризики в Інтернеті для дітей молодшого шкільного віку

Ризики, з якими діти молодшого шкільного віку можуть зустрітись в Інтернеті – це візуалізація насильства, порнографія, контент, що шкодить (заклики до анорексії/булімії, самоушкоджень), а також комунікація з незнайомцями.

Діти найчастіше потрапляють на ризикований матеріал:

- через помилкове введення запиту у пошуковій системі,
- якщо мають власну пошту, то там можуть отримати спам лист,
- можуть почути про це у компанії друзів чи від старших людей і вирішили знайти в Інтернеті його значення;
- реклама такого контенту може з'явитися на екрані, коли дитина шукає якусь інформацію в Інтернеті.

А найчастіше спілкування з незнайомцями починається на ігрових платформах чи у соціальних мережах.

Захист приватної інформації в Інтернеті

- До приватної інформації відноситься
- *номер телефону,*
- *адреса проживання чи навчання дитини,*
- *особиста інформація про батьків дитини (ім'я та прізвище, місце роботи).*
- Часом порушуються права дітей, коли у відкритому доступі на ресурсах закладів освіти публікуються фотографії учнів без згоди на те батьків та самих дітей, а іноді й особиста інформація – ім'я, прізвище. Це небезпечно, оскільки часто, окрім самого зображення, фотографія містить різні мета-дані, наприклад, геолокацію, що підвищує ризик бути знайденим та стати жертвою насильства в реальному житті. А опублікування фото у соціальних мережах, за умовами їх використання, означає надання дозволу мережі його використовувати та передавати це право третім особам, в тому числі для комерційного використання.
- Варто пам'ятати, що все, що поширюється в Інтернеті – там і залишається. Матеріали дуже важко видалити чи змінити, тому будь-яке поширення власної інформації, у тому числі і в приватних повідомленнях, не є абсолютно захищеним. В більшості соціальних мереж автоматичне налаштування передбачає відкритість публікацій для інших користувачів і не тільки цієї мережі, а й видачу публікацій за запитами у пошукових системах, що може містити у собі приватну інформацію про дитину чи її рідних. Всі, хто можуть бачити опубліковані фото, також можуть їх завантажити або зробити скріншот та поширювати ці фото вже без згоди того, хто їх опублікував.

Правила безпечної поведінки в Інтернеті

Спілкуючись в соціальних мережах, дитина перебуває в так званій «ілюзії спальні» – це ілюзія у якій перебувають не лише діти, але і дорослі. Перебуваючи фізично у безпеці, ми готові на більш ризиковані та відверті дії. Коли не дивишся своєму співрозмовнику очі-в-очі, може бути легше розповісти чи сказати йому те, що б не наважився сказати наживо. Це може бути як приватна інформація, так і образи. В Інтернеті ми починаємо довіряти набагато швидше, бо через доступність 24/7 є відчуття, що ми вже довго знайомі.

Для того, щоб користування соціальними мережами залишалося безпечним для дитини, слід дотримуватися основних правил:

- Долучати «в друзі» лише тих людей, кого дитина знає в реальному житті. Так само, як ми вчимо дітей не спілкуватися з незнайомцями на вулиці, так само варто їх вчити бути обережними з незнайомими і в онлайні;
- Мати «закритий профіль» у соціальних мережах;
- Не відписувати у приватних повідомленнях незнайомим людям, які здаються їм підозрілими (іноземець, старший за віком, в профілі немає фотографій, тощо);
- Не боятися відхиляти заявки в друзі та видаляти (блокувати) тих людей, з якими дитина не бажає спілкуватись;
- Не публікувати, ніде не зазначати та не надсилати будь-кому особистим повідомленням свою приватну інформацію: домашня адреса, номер телефону, номер школи, де навчається та/або адреси позашкільних занять, логін та пароль від особистої сторінки;
- Не публікувати та не надсилати таку ж інформацію стосовно інших людей, особливо батьків, тощо;
- Не відмічати місцезнаходження (геолокацію) в місцях, де дитина живе, навчається та часто буває;
- Не надсилати свої інтимні фото у приватні повідомлення ані тим, кого вже знає дитина, а ні тим, з ким вона познайомилася в Інтернеті. Та в жодному разі не публікувати такі фото у своєму профілі чи будь-якому іншому ресурсі.

- Це тільки здається, що особиста переписка залишаться тільки між двома. Розміщене в Інтернеті вже ніколи не буде секретним чи повністю видаленим.
- Наприклад, дитина чи той, з ким вона спілкується, може втратити свій телефон/планшет, чи його можуть викрасти, зламати сторінку у соціальних мережах, після чого будь-що в особистому листуванні (повідомлення, фото, відео) стануть доступними великій кількості людей.
- Для того, щоб зрозуміти, якою інформацією не варто ділитися онлайн, існує так званий **«Тест Білборда»**: перед тим, як викладати щось в Інтернет, уявіть, що це висить на великому білборді біля школи і його усі бачать. Якщо думка про це викликає негативні емоції, то викладати таку інформацію/матеріали в Інтернет не варто.

Правила онлайн-безпеки:

- Не розповсюджувати особисті дані (номер телефону, адресу проживання, а також інформацію про батьків).
- Не погоджуватись, якщо друзі, навіть добре знайомі в реальному житті, вимагають робити те, що вам неприємно.
- Не спілкуватись з незнайомцями у мережі.
- Не відправляти свої фото, якщо просять про це в Інтернеті.
- Якщо трапилось в Інтернеті те, що засмутило чи налякало, варто про це сказати батькам.